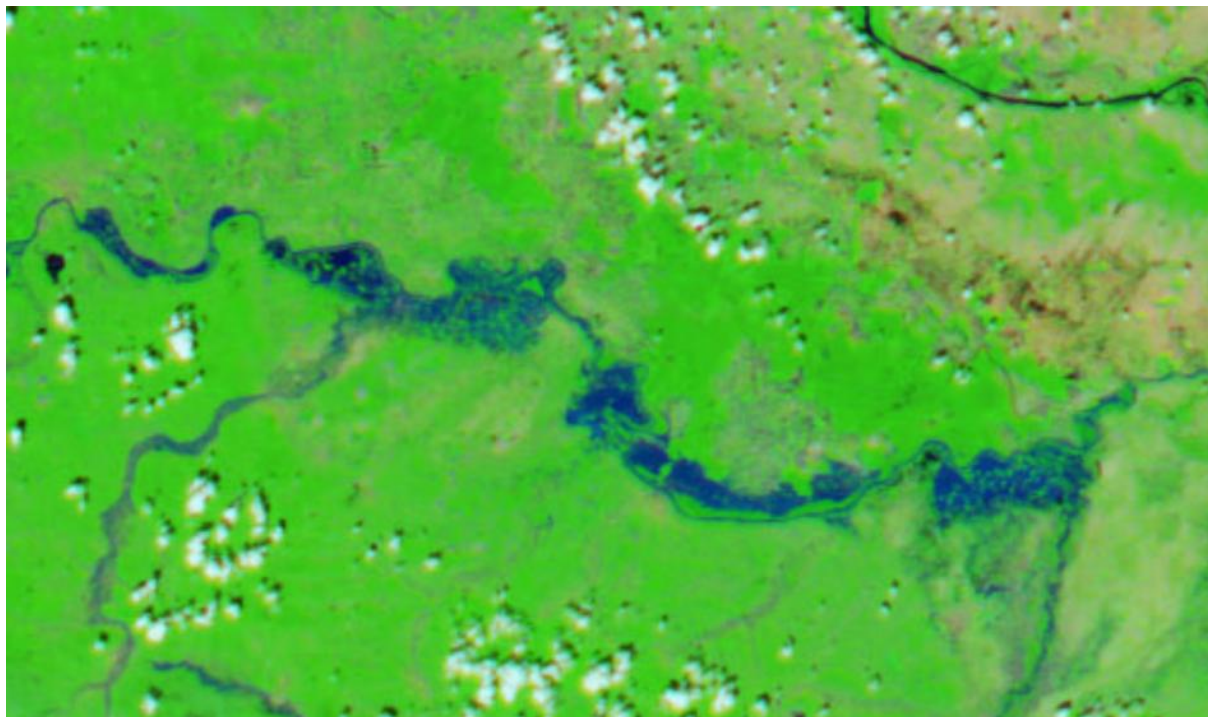

INTEGRIRANI RAZVOJNI PROJEKT KORIDORA RIJEKA SAVE I DRINE

Izvješće o okolišnoj i socijalnoj provjeri

Potprojekt:

**Regulacija dijela vodotoka "Blizna" u Brčko
distriktu**

lipanj 2025.

Nacrt dokumenta

Projekt:	INTEGRIRANI RAZVOJNI PROJEKT KORIDORA RIJEKA SAVE I DRINE
Komponenta:	Komponenta 1: Integrirano upravljanje i razvoj koridora rijeke Save
Podkomponenta:	Podkomponenta 1.1.: Zaštita od poplava, upravljanje okolišem i prilagodba klimatskim promjenama.
Podprojekt:	Regulacija dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu
Vrsta dokumenta:	Izvešće o okolišnoj i socijalnoj provjeri
Producirao:	Razvojno – garantni fond Brčko distrikta, Jedinica za implementaciju projekata Cvijete Zuzorić 76 120, Brčko distrikt Bosna i Hercegovina
Dovršio:	Denis Fontana, stručnjak za upravljanje okolišnim i socijalnim rizicima, PIU - Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH
Pregledao:	Zlatan Musić, šef Odjela za implementaciju međunarodnih projekata (PIU) Razvojno – garantni fond Brčko distrikta BiH
Lokacija	Brčko distrikt, Bosna i Hercegovina
Datum:	26.08.2025.
Primjerak br.:	Elektroničko podnošenje
Odricanje:	<i>Ovo izvješće izrađuje stručnjak za upravljanje okolišnim i društvenim rizicima PIU-a na zahtjev naručitelja u ovdje navedene svrhe. Ovo izvješće i popratni dokumenti namijenjeni su isključivo za korištenje i korist Nalogodavca samo u tu svrhu i ne smiju se koristiti niti otkrivati, u cijelosti ili djelomično, bilo kojoj drugoj osobi bez izričitog pisanog pristanka PIU-a. PIU ne duguje niti prihvata bilo kakvu dužnost prema bilo kojoj trećoj strani i neće biti odgovoran za bilo kakav gubitak, štetu ili trošak bilo koje prirode koji je uzrokovan njihovim oslanjanjem na informacije sadržane u ovom izvješću.</i>
Dnevnik verzija:	Nacrt verzije V1, 29.05.2025. Nacrt verzije V2, 30.06.2025. Konačna verzija 26.08.2025.

Sadržaj

1	Uvod.....	2
2	Pozadina projekta i lokalni kontekst.....	3
2.1	Kontekst.....	3
2.2	Lokacija makronaredbe	3
2.3	Mikro lokacija	4
2.4	Kakvo je stanje projektnog područja	5
3	Projektna dokumentacija i povijest objavljivanja	7
4	Opseg ulaganja u potprojekt.....	8
5	Stjecanje zemljišta povezano s projektom i ograničenja zemljišta.....	9
6	Okolišna pitanja	12
6.1	Flora.....	12
6.2	Fauna	12
6.3	Prirodna baština	12
6.4	Ekološka razmatranja faze izgradnje	12
6.4.1	Krajolik.....	12
6.4.2	Površinske vode, podzemne vode i onečišćenje tla.....	13
6.4.3	Otpadne vode.....	13
6.4.4	Tlo.....	13
6.4.5	Buka.....	13
6.4.6	Kvaliteta zraka	13
6.4.7	Utjecaji na floru i faunu.....	13
6.5	Okolišna razmatranja operativne faze.....	14
6.5.1	Kvaliteta vode.....	14
6.5.2	Stabilnost tla.....	14
6.5.3	Flora i fauna.....	14
7	Socijalna pitanja	15
8	Prihvatljivost potprojekata – popis isključenja projekata/aktivnosti	16
9	Provjera okolišnih i socijalnih rizika i učinaka potprojekta	17
9.1	Obrazac za okolišnu provjeru i pokretači za potprojekte.....	18
9.2	Obrazac za provjeru na društvenim mrežama i okidači za podprojekte	19
10	Klasifikacija rizika	20
10.1	Predložena ocjena okolišnog i socijalnog rizika i obrazloženje	20
10.1.1	Predloženi planovi/instrumenti upravljanja ES	20

Popis tablica

Tablica 1. Zahtjevi za izdavanje dozvola i ažuriranje.....	7
Tablica 2. Dosad provedena objavljivanja i javna savjetovanja	7
Tabela 3. Rezultati provjere IFC liste isključenja Grupe Svjetske banke za regulaciju dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu (dio I i dio II)	16
Tablica 4. Pokazatelji provjere povezani sa stjecanjem zemljišta, imovinom i pristupom resursima ..	19

Popis slika

Slika 1 Makro lokacija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (označena crvenom bojom)	3
Slika 2 Makro lokacija dionice vodotoka Blizna za regulaciju u odnosu na grad Brčko	4
Slika 3 Mikrolokacija 500-metarskog dijela vodotoka Blizne za regulaciju (ljubičasta linija) uključujući preliminarne pregled okolnog područja	5
Slika 4 Zone rizika od poplava duž vodotoka Blizna na projektnom području, s upućivanjem na područja izložena 20-godišnjim, 100-godišnjim i 500-godišnjim poplavama (svjetlije nijanse predstavljaju manju vjerojatnost pojave)	6
Slika 5 Prekrivanje područja potprojekta regulacije vodotoka Blizna iz glavnog projekta nad katastarskim česticama.....	9
Slika 6. Pristupni putovi do područja potprojekta regulacije vodotoka Blizna putem katastarskih čestica u javnom vlasništvu.....	10

Popis kratica

Akronim	Puni rok
AF	Dodatno financiranje
AOI	Područje utjecaja
BD	Brčko distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
EIA	Procjena utjecaja na okoliš
E&S	Okolišni i socijalni
ESCP	Plan za okolišne i socijalne obveze
ESF	Okolišni i socijalni okvir
ESMF	Okvir upravljanja okolišem i socijalnim upravljanjem
ESIA	Procjena utjecaja na okoliš i društvo
ESMP	Plan upravljanja okolišem i društvom
ESS	Ekološki i socijalni standard
GEF	Globalni fond za okoliš
GM	Mehanizam pritužbi
HDPE	Polietilen visoke gustoće
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
IFC	Međunarodna financijska korporacija
ISRBC	Međunarodna komisija za sliv rijeke Save
IPIU	Odjel za provedbu međunarodnih projekata
LMP	Postupci upravljanja radom
MPA	Višefazni programski pristup
NGO	Nevladina organizacija
OHS	Zdravlje i sigurnost na radu
PCB	Poliklorirani bifenili
PIU	Jedinica za provedbu projekata
PPAH	Priručnik za sprječavanje i smanjenje onečišćenja (WB Reference)
PWMC	Javno poduzeće za gospodarenje otpadom
RPF	Okvir politike preseljenja
RP	Plan preseljenja
SEA	Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje
SDIP	Integrirani razvojni program koridora rijeke Save i Drine
SEP	Plan angažmana dionika
SH	Spolno napastovanje
WB	Svjetska banka
WBIF	Investicijski okvir za zapadni Balkan
WMC	Suglasnost za upravljanje vodama
WMP	Dozvola za upravljanje vodama
WPC	Suglasnost za zaštitu voda

1 Uvod

Nakon poplava 2014. godine, BD je proveo Projekt oporavka od hitnih poplava uz financiranje Svjetske banke u iznosu od 5 milijuna USD (srpanj 2014. – lipanj 2019.). Projekat je uključivao: (i) nabavu dobara i usluga za hitne slučajeve (2,1 milion KM), (ii) obnovu infrastrukture (4,4 miliona KM), uključujući mostove, ceste, nasipe i čišćenje kanala, te (iii) izgradnju kapaciteta i procjenu ranjivosti (600.000 KM).

Nadovezujući se na ove ishode i vodeći se Strategijom razvoja BD 2021.–2027¹., identificirano je pet potprojekata u okviru Integriranog razvojnog programa koridora rijeke Save i Drine (nadalje;SDIP). SDIP je regionalni, višefazni program Svjetske banke koji uključuje BiH (32,6 milijuna USD), Srbiju (85 milijuna USD) i Crnu Goru (16,3 milijuna USD), dopunjen 8 milijuna USD GEF granta (Savska komisija) i 8 milijuna EUR WBIF granta za razminiranje u BiH.

U okviru dodatnog financiranja (37 milijuna eura) BD je dobio 25 milijuna eura za zaštitu od poplava i poboljšanje okoliša. Pet BD potprojekata su:

1. Sanacija i zatvaranje deponije Brčko Distrikta
2. Izgradnja Centra za gospodarenje krutim otpadom (Kladje)
3. Regulacija vodotoka Blizna (dijelovi I i II)
4. Regulacija rijeke Brke (most Kožara do Ličkog mosta)
5. Izgradnja nogostupa i biciklističke staze uz rijeku Savu

Oni spadaju u SDIP komponentu 1.1: Zaštita od poplava, upravljanje okolišem i prilagodba klimatskim promjenama.

BD, samoupravna administrativna jedinica, ima odgovornosti za zaštitu okoliša podijeljene između odjela za poljoprivredu i prostorno planiranje. Jedinica za provedbu međunarodnih projekata (PIU), smještena u sklopu Razvojno-garantnog fonda, upravlja potprojektima SDIP-a i uključuje 15 stručnjaka.

Što se tiče SDIP-a, razvijen je skup dokumenata koji će voditi daljnju dubinsku analizu E&S-a tijekom provedbe potprojekta, a temeljeni na Okviru E&S Svjetske banke iz 2018. godine, a koji uključuje:

- Okvir za upravljanje okolišem i socijalnim upravljanjem (ESMF)
- Plan za obveze u području okoliša i socijalnih pitanja (ESCP)
- Plan uključivanja dionika (SEP)
- Okvir politike preseljenja i
- Plan upravljanja radom (LMP)

Revidirane verzije navedenih dokumenata iz srpnja 2022. godine bile su dostupne građanima i interesnim skupinama na web stranici Vlade Brčko distrikta BiH i na web stranici Razvojno-garantnog fonda Brčko distrikta BiH (www.rgfbd.com) od 2. ožujka 2023. do 16. ožujka 2023. godine, u sklopu javne objave. Dana 16. ožujka 2023. godine održane su i javne rasprave u sali Skupštine Brčko distrikta BiH.

¹ https://skupstinabd.ba/2-registar/ba/Odluke/2021/2290.%20Strategija%20razvoja%20BD%20BiH_bos.pdf, posljednji put pristupljeno 26.03.2025.

2 Pozadina projekta i lokalni kontekst

2.1 Kontekst

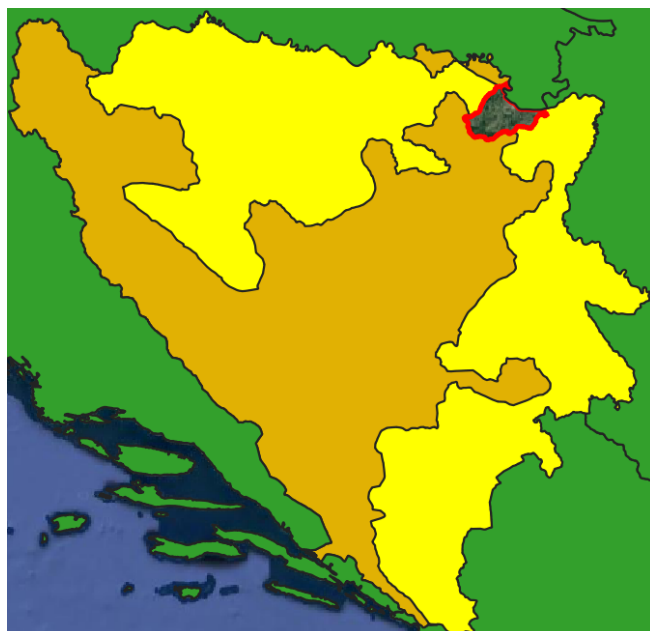
Poplave su bile i ostale jedna od najrasprostranjenijih opasnosti u Bosni i Hercegovini (BiH), a posebno razorni događaji zabilježeni su 2010. i 2014. godine. Poplave 2014. rezultirale su 25 smrtnih slučajeva, evakuacijom oko 90.000 ljudi, a izravno su pogodile oko četvrtine ukupnog stanovništva. Širom BiH oštećeno je 14.415 stambenih zgrada, srušeno 1.030 stambenih zgrada, a poplavljeno je oko 30.478 hektara poljoprivrednog zemljišta.

Brčko distrikt (BD) bio je među teško pogođenim područjima. Prepoznajući hitnu potrebu za poboljšanjem zaštite od poplava, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta je tokom 2019. i 2020. ² godine provelo aktivnosti u okviru Akcionog plana za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama³, podržane sredstvima IPA 2014. godine.

BD je i dalje izložen visokim rizicima od poplava koji proizlaze iz više izvora, uključujući vanjske vode rijeke Save, planinske vode koje potječu iz planinskih lanaca Majevica i Trebava te lokalne vode iz oborina, izvora i podzemnih tokova. U sklopu širih napora za zaštitu od poplava, regulacija vodotoka Blizna od glavne ceste M 14.1 do oznake P 33, koja se nalazi oko 500 metara uzvodno, čime se osigurava poboljšana zaštita naselja Brezik, Čađavac i Stanovi. Time će se zaštita od poplava proširiti i na druge ranjive lokalne zajednice, uključujući Brezovo Polje, Vučilovac i Krepšić, s ciljem postizanja otpornosti na 100-godišnje poplave.

2.2 Lokacija makronaredbe

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine nalazi se na 44°53' geografske širine i 18°49' geografske dužine, na sjeveroistoku BiH, na desnoj obali rijeke Save. Prostire se na 493 km², što čini 0,96% ukupne površine BiH (Slika 1).

Slika 1 Makro lokacija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (označena crvenom bojom)

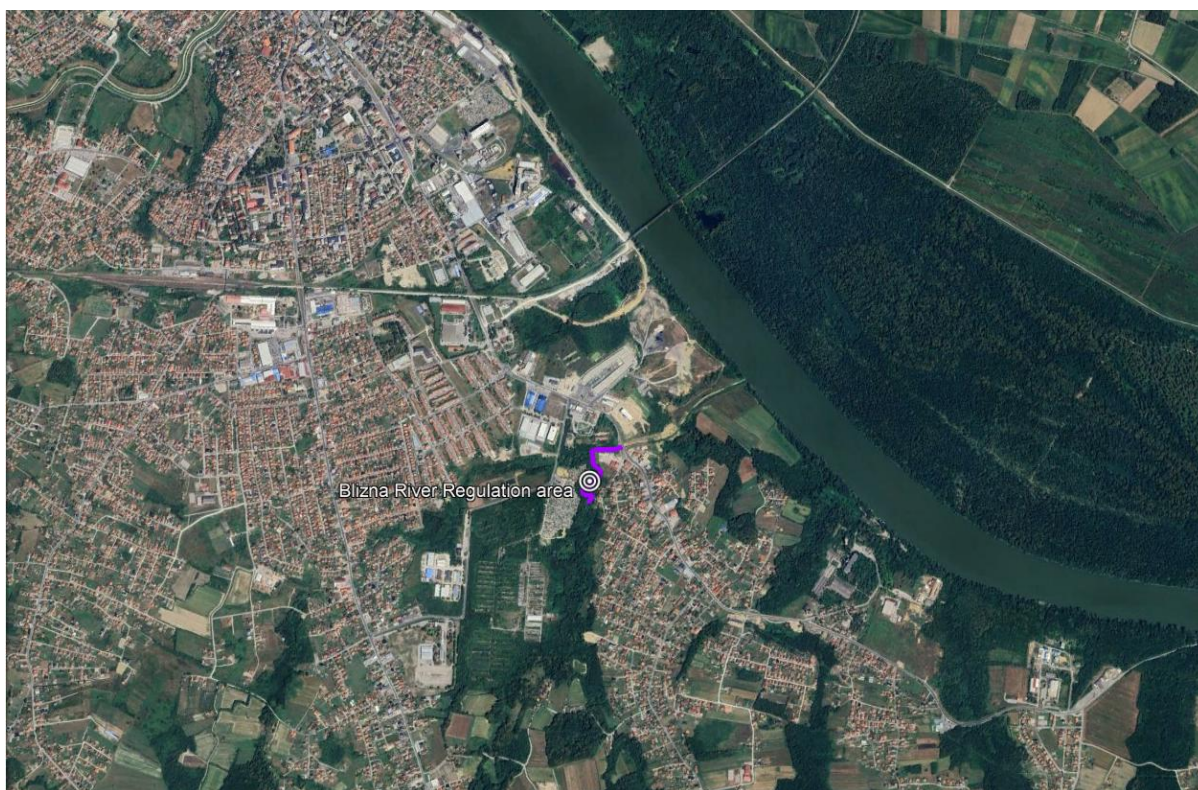
² www.psv.bdcentral.net, posljednji pristup 26.04.2025.

³ https://enlargement.ec.europa.eu/system/files/2017-02/ipa_2016_37889_8_bih_support_to_flood_protection_and_flood_risk_management.pdf, posljednji pristup 26.04.2025.

Ukupna površina BD iznosi oko 49.495 hektara, od čega urbana područja pokrivaju 5.836 hektara (11%), dok poljoprivredno zemljište zauzima 30.785 hektara, dok preostalu površinu čine šume koje pokrivaju 12.874 hektara (26%).

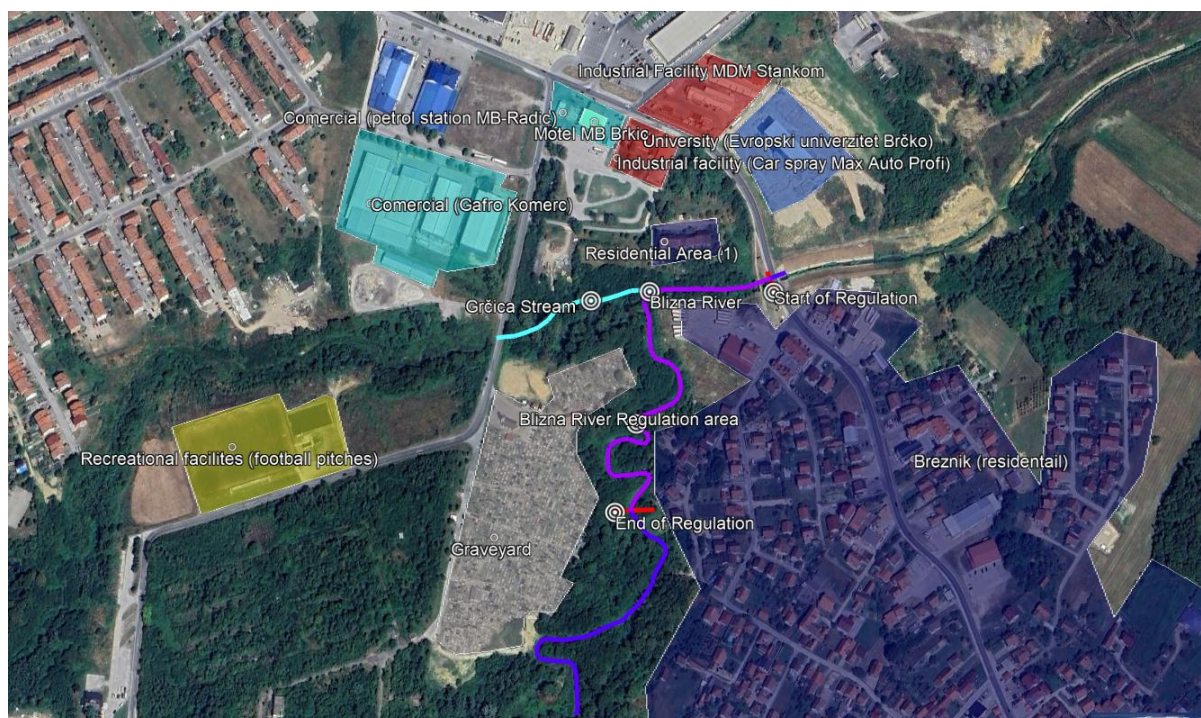
2.3 Mikro lokacija

Potprojektom je predviđena regulacija vodotoka Blizna između industrijsko-komercijalne zone BD, MZ Brezik i groblja Šumari, oko 600 metara sjeveroistočno od ušća u rijeku Savu i oko 2 km jugoistočno od centra grada Brčko, kao što je prikazano na slici 2.

Slika 2 Makro lokacija dionice vodotoka Blizna za regulaciju u odnosu na grad Brčko

Regulacijski radovi planirani su uzvodno od glavnog cestovnog mosta M 14.1 do oznake P 33 prema Glavnom projektu za predmetne radove, otprilike 500 metara uzvodno, kao što je prikazano na slici 3.

Slika 3 Mikrolokacija 500-metarskog dijela rijeke Blizbe za regulaciju (ljubičasta linija) uključujući preliminarni pregled okolnog područja

Okolicu karakterizira rezidencijalno naselje Brezik smješteno na jugoistoku. Neposredno na zapadu nalazi se groblje, s rekreacijskim objektom s nogometnim igralištem smještenim dalje u istom smjeru. Na sjeveru područje prelazi u industrijsko-komercijalnu zonu Brčko, koja obuhvaća jednu manju stambenu zonu, obrazovni objekt Evropskog univerziteta, dvije industrijske lokacije i tri komercijalna objekta.

2.4 Kakvo je stanje projektnog područja

Vodotok Blizna je manji vodotok koji se dijelom nalazi unutar urbanog područja BD, a područje potprojekta prvenstveno se proteže duž stambenog naselja Brezik. Izvire oko 7,5 km južno u blizini naselja Potočari i teče prema sjeveru, a na kraju se spaja s rijekom Savom, koja definira sjevernu granicu BD. Unatoč skromnim razmjerima, vodotok Blizna značajno doprinosi lokalnim rizicima od poplava zbog svoje karakteristične morfologije i hidrološkog režima. Morfologiju vodotoka određuju brojni meandri i uski, plitki i nerazvijeni kanali, koji su jako vegetacijski. Ova konfiguracija značajno ograničava hidraulički kapacitet vodotoka, što rezultira događajima prelijevanja i naknadnim poplavama obližnjeg zemljišta.

Prethodno su uspješno provedeni radovi na regulaciji duž oko 650 metara vodotoka Blizna, koji se proteže od glavne ceste M 14.1 do njenog ušća u rijeku Savu. Ovaj regulirani dio trenutno predstavlja jedinu projektiranu mjeru zaštite od poplava duž vodotoka.

Hidrološke karakteristike vodotoka Blizna i njegove pritoke, vodotoka Grčica, procijenjene su neizravno hidrološkim proračunima, jer izravna hidrološka mjerenja nisu dostupna. Slivna područja ovih vodotoka obuhvaćaju različite namjene zemljišta, od poljoprivrednih zona i ruralnih naselja (kao što su Stanovi, Potočari i Čadavac) u njihovom gornjem toku do urbanih područja (Brezik) i susjednih industrijsko-gospodarskih zona u blizini ušća.

Kombinirani sliv vodotoka Blizna i Grčica karakterizira izduženi oblik, koji značajno utječe na otjecanje hidrografa i vršne tokove. Hidrološke analize, koristeći podatke o intenzitetu oborina, dale su procjene za kritične protoke visokih voda koji odgovaraju razdobljima povrata od 1/10, 1/20, 1/50 i 1/100 godina.

Uzimajući sve gore navedeno u obzir, napominje se da je područje potprojekta duž vodotoka Blizna prepoznato kao pod poplavnom prijetnjom u događajima od 20, 100 i 500 godina, kao što je prikazano na slici 4.

Slika 4 Zone rizika od poplava duž vodotoka Blizna na projektnom području, s upućivanjem na područja izložena 20-godišnjim, 100-godišnjim i 500-godišnjim poplavama (svjetlije nijanse predstavljaju manju vjerojatnost pojave)⁴

⁴ <https://drasinfo.org/public>, posljednji pristup 01.04.2025.

3 Projektna dokumentacija i povijest objavljivanja

Zahtjevi za izdavanje dozvola i dozvole dobiveni za predmetni potprojekt u vrijeme pisanja ovog dokumenta predstavljeni su u Tablica 1.

Tablica 1. Zahtjevi za izdavanje dozvola i ažuriranje

Tip	Opis	Mjesec	Godina
Dizajn	Idejni projekt	Srpanj	2009
	Glavni dizajn	Srpanj	2009
	Suglasnost za osmišljene mjere zaštite na radu (UP-I-33-00108/22)	Ožujak	2022
Postupak procjene utjecaja na okoliš i gospodarenje otpadom	Procjena utjecaja na okoliš (Tablica 2)	Nije potrebno	
	Okolišna dozvola (Tablica 2)	Nije potrebno	
	Plan gospodarenja otpadom za zatvaranje odlagališta	Nije potrebno	
Građevinski propisi	Uvjeti lokacije (UP-I-24-000072/24)	Travanj	2024
	Građevinska dozvola (UP-I-22-001163/24)	Srpanj	2024
Vodno gospodarstvo	Suglasnost za upravljanje vodama (WMC) (UP-I-24-000085/24)	Lipanj	2024
	Suglasnost za zaštitu voda (WPC)	Nije potrebno	
	Dozvola za upravljanje vodama (WMP)	Nije potrebno	
Drugi	Komunalna suglasnost (CRM 06.03-007881/2022)	Ožujak	2022
	(Prethodna) Suglasnost za električnu energiju (CRM 03.04.-007085/2022)	Ožujak	2022
	Telekomunikacijska suglasnost, (1-05-17538-1/22)	Ožujak	2022
	Suglasnost javnog poduzeća "Putevi Brčko" (UP-I-02-51/22)	Ožujak	2022
E&S instrumenti i dokumentacija	Okvir za upravljanje okolišem i društvom – ESMFR, okvir za naseljavanje – RPF, plan angažmana dionika – SEP, plan okolišne i društvene obveze- ESCP, postupak upravljanja radom – LMP (Tablica 2)	Srpanj	2022

Objava i javne konzultacije provedene u vezi sa SDPI-jem i predmetnim potprojektom u vrijeme pisanja ovog dokumenta predstavljene su u tabeli 2.

Tablica 2. Dosad provedena objavljivanja i javna savjetovanja

Vrsta dokumenta	Opis	Javno savjetovanje	Razotkrivanje
E&S instrumenti i dokumentacija	Okvir za upravljanje okolišem i društvom – ESMFR, okvir za naseljavanje – RPF, plan angažmana dionika – SEP, plan okolišne i društvene obveze- ESCP, postupak upravljanja radom – LMP	Provedeno 16.05.2023.	Dostupno u razdoblju 02.03.2023. - 16.05.2023. (14 dana) na web stranici Razvojnog i Garantnog fonda Brčko distrikta BiH

4 Opseg ulaganja u potprojekt⁵

Potprojekt podrazumijeva regulaciju vodotoka Blizna na ukupnoj duljini od približno 655 metara, podijeljen u dvije faze provedbe: faza I, koja pokriva 287 metara, i faza II, koja pokriva 368 metara. Intervencija se proteže od stanice PP0+673 uzvodno do PP1+027, s glavnim ciljevima poboljšanja zaštite od poplava, poboljšanja hidrauličke učinkovitosti i omogućavanja buduće integracije sa širom infrastrukturom za zaštitu od poplava duž koridora rijeke Save.

Radovi na regulaciji imaju za cilj preoblikovati postojeće korito vodotoka kako bi se stabilizirao tok, smanjila erozija i osiguralo susjedno zemljište od poplava, posebno u svjetlu strateškog razvoja planiranog unutar zone poplave. Uzdužni dizajn prati prirodni profil vodotoka dok se prilagođava postojećim urbanim i infrastrukturnim ograničenjima, osiguravajući optimizirano poravnanje koje izbjegava strme prijelaze i podržava budući pristup održavanju.

Za regulirani kanal usvojen je trapezoidni presjek, širine dna 3,0 metra i bočnih nagiba 1:1,75 (približno 30°), odabran na temelju analize geomehaničke stabilnosti. Uzdužni nagib definiran je u dva segmenta: 0,004 m/m nizvodno od cestovnog mosta M14,1 i 0,008 m/m uzvodno. Dno kanala bit će zaštićeno betonskom oblogom: armiranim betonom MB30⁶ (debljine 20 cm) na padinama i nearmiranim betonom MB30⁷ (debljine 35 cm) duž korita kanala, osiguravajući dugotrajnu trajnost i otpornost na ribanje u uvjetima visokog protoka.

Kako bi se zaštitila poplavna infrastruktura i urbano tkivo, uz obje obale vodotoka izgradit će se zemljani nasipi i podići na ujednačenu nadmorsku visinu od 86,50 metara, što odgovara razini poplave rijeke Save koja se događa 1 u 1.000 godina. Krune nasipa bit će široke 4,0 metra, što će omogućiti operativni pristup i održavanje. Iako sustav nasipa rijeke Save još nije uspostavljen, nasipi Blizne dizajnirani su za besprijekornu integraciju s budućim sustavom zaštite od poplava. Ključni hidraulički i strukturni elementi uključuju:

- Ojačani propust (kutijasti profil, 2,5 × 1,8 metara) za kontrolirani ulaz potoka Grčica u vodotok Blizna, koji omogućuje kontinuirano poravnanje nasipa;
- Betonska stubišta koja omogućuju siguran pristup koritu vodotoka u operativne i inspekcijske svrhe; i
- Betonske poprečne kontrolne konstrukcije, raspoređene svakih 60-70 metara, za održavanje stabilnosti padine i rasipanje energije.

Također su napravljene odredbe za upravljanje rukavcima i kopnenim otjecanjem iz okolnih depresija. Ova uredba nije osmišljena samo kao samostalna mjera zaštite od poplava, već i kao preteča integriranog upravljanja urbanim vodama unutar Brčko distrikta, podržavajući buduće korištenje zemljišta i komunalni razvoj u donjem slivu Blizne.

⁵ Glavni projekt regulacije vodotoka Blizna u urbanom području Brčko distrikta BiH, izradio Akvadukt d.o.o. za konsalting i inženjering, Tuzla, 2009.

⁶ Oznaka u skladu s normom EN 206 istovjetna je oznaki C25/30

⁷ Oznaka u skladu s normom EN 206 istovjetna je oznaki C25/30

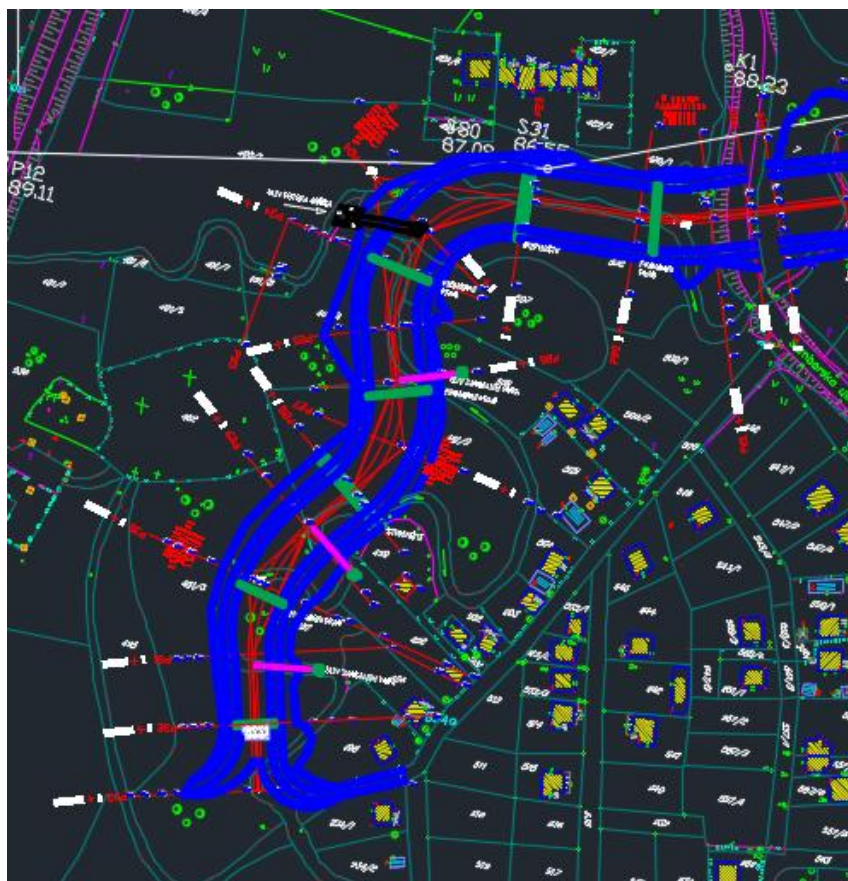
5 Stjecanje zemljišta povezano s projektom i ograničenja zemljišta

Otisak potprojekta definiran je u skladu s:

- Glavni projekt, pripremljen pod oznakom projekta 30-05-09-BLIZ-REG⁸, 2010.
- Građevinska dozvola izdana pod predmetnim brojem UP-I-22-001163/24, broj dokumenta 12-1419BB-002/24, dana 02. srpnja 2024. godine u Brčkom.
- Lokacijski uvjeti koje je izdao Odjel za prostorno planiranje, poziv na broj UP-I-22-000128/22 od 02.02.2022.

Prema dokumentima, Potprojekat se nalazi na sljedećim katastarskim česticama, u stambenom naselju Donji Brezik, Brčko distrikt BiH: 495/2, 495/3, 495/4, 491/10, 491/11, 491/15, 497/1, 497/2, 491/9, 499/2, 491/12, 510/2, 491/14, 491/4, 491/16, 506/3, 506/2, 2000, 509/4, 509/5, 509/7, 509/8, 509/6, 490/6, 490/7, 489/16, 490/9, 489/15, 490/10, 490/11, 489/24, 498/3, 2012/1, uvrštena u zemljišne knjige: 200, 204, 213 i 1995, katastarska općina Brčko 2.

Prema podacima predstavnika Odjela za prostorno uređenje⁹, unakrsno provjereno putem elektroničkih zemljišnih knjiga Brčko distrikta BiH¹⁰ gdje sve navedene čestice u javnom su vlasništvu i stoga nije potrebno izvlaštenje, kako je prikazano na slici 5.

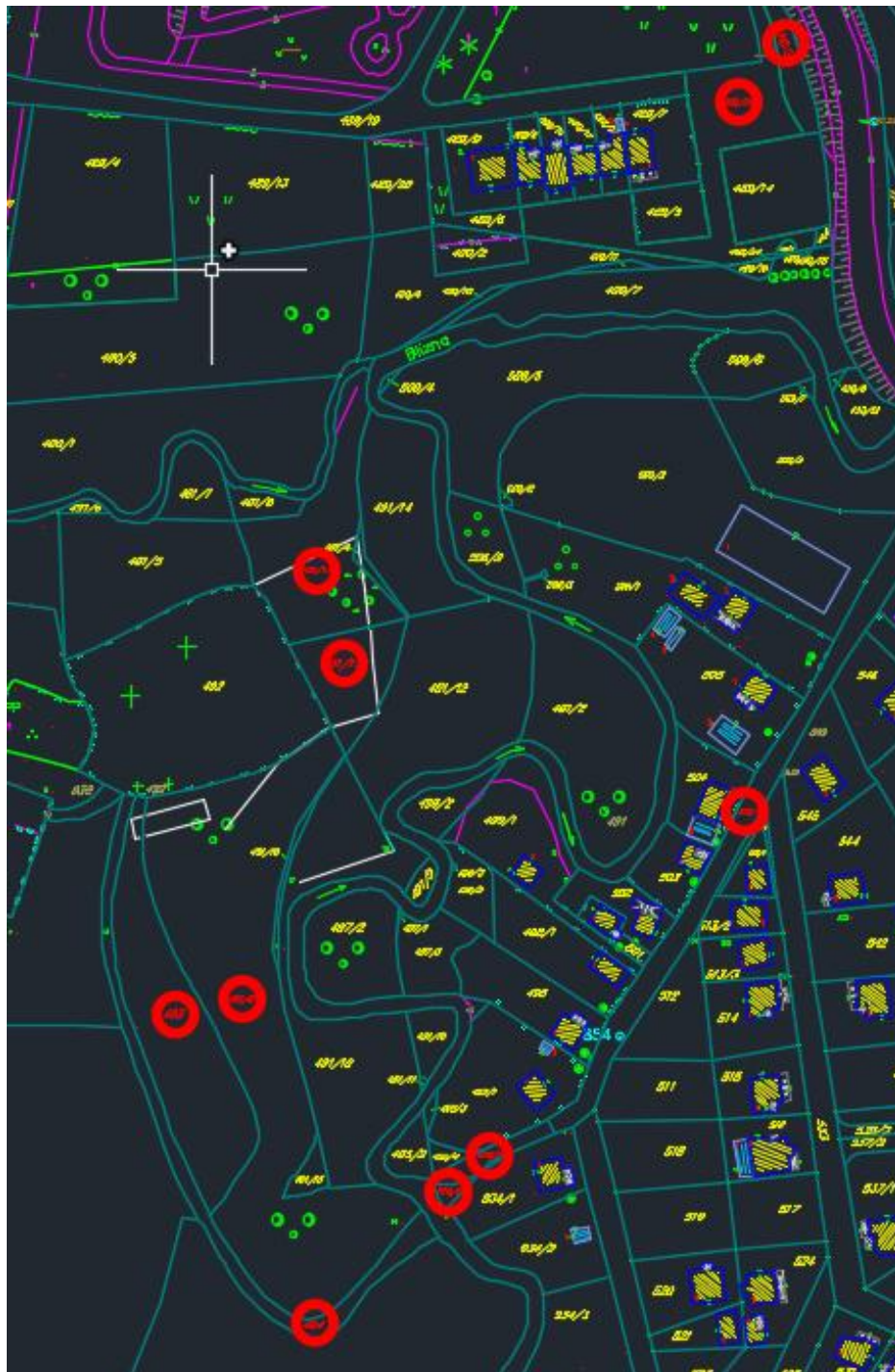
Slika 5 Prekrivanje područja potprojekta regulacije vodotoka Blizna iz glavnog projekta nad katastarskim česticama

⁸ Knjige projekata autor Omer Bešliagić, dipl. ing. građ., i dr. Milana Stevića, dipl. ing., u razdoblju od 2009. do 2010. godine, a revidirao Planum d.o.o. Brčko, referentni broj 42-A/10, 18.02.2010.

⁹ <https://ppipo.bdcentral.net/>, posljednji pristup 05.05.2025.

¹⁰ <https://ossud-brckodistriktbih.pravosudje.ba/vstvfo/S/90/article/57668>, posljednji pristup 05.05.2025.

Procijenjena je i mogućnost privremenog izvlaštenja ili ograničenja pristupa nekretnini. Međutim, tehnički stručnjaci iz Odjela za prostorno planiranje potvrdili su da je oko potprojekta dostupno dovoljno javnog zemljišta kako bi se zadovoljile sve operacije gradilišta i potrebe skladištenja materijala. Osim toga, pristup lokaciji može se u potpunosti osigurati putem javnog zemljišta, kao što je prikazano u Slika 6 (pristupni putovi i katastarska čestica označeni crvenim krugovima).

Slika 6 Pristupni putovi do područja potprojekta regulacije vodotoka Blizna putem katastarskih čestica u javnom vlasništvu

Uzimajući sve gore navedeno u obzir, zaključuje se da nije potrebno privremeno izvlaštenje, niti će izvođenje radova tijekom faze izgradnje ili početka faze operativne faze rezultirati gubitkom prava puta za bilo koje formalne ili neformalne osobe pogođene projektom (nadalje;PAP).

6 Okolišna pitanja

Regulacija dijela potprojekta vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu (dio I i dio II) NE podliježe potpunoj procjeni utjecaja na okoliš prema zakonskom okviru BD-a. Sažetak nalaza prikazan je u nastavku.

6.1 Flora

U blizini vodotoka Blizna vegetacija je oblikovana prenamjenom zemljišta, razvojem infrastrukture i urbanim zadiranjem. Područje uz vodotok karakterizira priobalna vegetacija, koja se prvenstveno sastoji od grmlja, sitnog drveća i ograničenih higrofilnih vrsta unutar zone kanala. Na ovom specifičnom području nema poznatih zapisa o rijetkim, zaštićenim ili endemskim biljnim vrstama, a staništa nisu klasificirana kao osjetljiva niti podliježu formalnoj zaštiti.

6.2 Fauna

Područje oko vodotoka Blizna dio je nizinske panonske podprovincije koja podržava razne faunističke vrste prilagođene umjereno kontinentalnoj klimi regije. Tipična fauna uključuje male sisavce poput ježeva, rovki, krtica, zečeva i raznih vrsta glodavaca, zajedno s većim sisavcima poput lisica, divljih svinja i srna. Vodozemci i gmazovi prisutni su u niskim vlažnim staništima, dok vrste ptica, posebno ptice močvarice, fazani i vrapci, često posjećuju obližnje močvarne i priobalne zone.

Vodeni ekosustavi u blizini, uključujući rijeku Savu i pripadajuće potoke, ugostili su niz slatkovodnih riba, osobito iz porodice šarana (Cyprinidae), poput šarana, deverike i plotice, kao i grabežljivih vrsta poput štuke i soma. Ekološka vrijednost neposrednog projektnog područja smatra se niskom zbog prošlog i tekućeg korištenja zemljišta, a nijedan zapis ne ukazuje na prisutnost rijetkih, ugroženih ili zaštićenih životinjskih vrsta unutar koridora vodotoka Blizna.

6.3 Prirodna baština

Na odlagalištu otpada nema materijalnih ili kulturno-povijesnih dobara. Prema Izmjenama i dopunama Urbanističkog plana uređenja grada Brčko(II), broj 0-02-022-96/07 od 19. srpnja 2007. godine, ne postoje područja određena za zaštitu unutar projektnog područja ili AOI.

6.4 Ekološka razmatranja faze izgradnje

Učinci povezani s ovom fazom potprojekta su kratkoročni i traju otprilike šest mjeseci.

6.4.1 Krajolik

Vizualni karakter potprojektnog područja oblikovan je mozaikom niskog priobalnog grmlja i sitnog drveća koje obrubljuje vodotok Blizna, prošaran prostranstvima jako poremećenih travnjaka nalik neformalnim livadama. Ove otvorene travnate površine vidljivo su promijenjene gaženjem i korištenjem kao parkirna mjesta, dajući terenu pomalo degradiran, ali poluprirodan izgled. Unatoč ljudskom utjecaju, područje je do sada zadržalo relativno prirodan krajobrazni integritet bez izražene infrastrukture ili urbanog upada.

Tijekom faze izgradnje, značajan dio priobalne vegetacije duž obala vodotoka morat će se očistiti kako bi se prilagodili regulacijskim radovima. To će rezultirati privremenim pogoršanjem vizualnog krajolika i lokaliziranim vizualnim poremećajem. Međutim, očekuje se da će ti utjecaji biti reverzibilni jer će se nakon završetka radova vjerojatno dogoditi prirodna regeneracija vegetacije.

6.4.2 Površinske vode, podzemne vode i onečišćenje tla

Tijekom faze izgradnje, primarni izvor onečišćenja tla i/ili podzemnih voda je potencijalna infiltracija uzrokovana izlivanjem različitih materijala i tvari korištenih tijekom radova, što dovodi do moguće infiltracije u tlo. Osim toga, utjecaji mogu nastati skladištenjem goriva i/ili drugih (opasnih) tvari u neodgovarajućim uvjetima, kao i curenjem goriva i naftnih derivata iz spremnika i motora.

Osim toga, uklanjanje vegetacijskog pokrova tijekom radova na iskopu i nasipu može potaknuti lokalizirane procese erozije, što dovodi do otjecanja sedimenta i privremene zamućenosti u obližnjim vodotokima. Očekuje se da će ti utjecaji biti kratkoročni i da će se značajno smanjiti nakon završetka biološke sanacije i stabilizacije nasipa.

6.4.3 Otpadne vode

Tijekom faze izgradnje voda će se koristiti za piće i osobnu higijenu, kao i za građevinske aktivnosti (npr. vodoopskrba gradilišta, pranje kotača itd.). Nepravilna uporaba kanalizacijskog sustava i spremnika za prikupljanje otpadnih voda može imati manje negativne utjecaje zbog otjecanja u vodotok Blizna.

6.4.4 Tlo

Utjecaj na tlo tijekom i prije građevinskih radova odnosit će se na područja predviđena za iskop i rekonstrukciju korita vodotoka na lijevoj i desnoj obali vodotoka Blizna, kao i na zone predviđene za odlaganje iskopanog, neiskorištenog materijala. Unutar područja regulacije korita vodotoka očekuje se trajni gubitak gornjeg sloja tla.

6.4.5 Buka

Tijekom faze izgradnje očekuju se smetnje buke. Primarni izvori udara bit će vozila koja manevriraju na i oko njih, kao i oprema koja radi na licu mjesta. Očekuje se da će buka biti ograničena u radijusu od 200 do 500 metara od gradilišta.

6.4.6 Kvaliteta zraka

Očekuju se privremeni utjecaji na kvalitetu zraka tijekom faze izgradnje, prvenstveno zbog rada pokretnih strojeva unutar zatvorenog područja potprojekta te rukovanja, transporta i odlaganja iskopanog ili otpadnog materijala. Zemljani radovi stvarat će emisije prašine, dok će građevinski i transportni strojevi ispuštati ispušne plinove, uključujući ugljični dioksid (CO_2), sumporni dioksid (SO_2), dušikove okside (NO_x) i čestice. Ne očekuje se značajan utjecaj na kvalitetu zraka u potprojektu ili okolnom području.

6.4.7 Utjecaji na floru i faunu

Privremeni i lokalizirani utjecaji na floru i faunu očekuju se tijekom faze izgradnje, prvenstveno unutar definiranog koridora potprojekta uz vodotok Blizna. Na području potprojekta ne očekuju se endemske ili ugrožene vrste.

Aktivnosti čišćenja vegetacije, uključujući mehaničko uklanjanje i sječu, rezultirat će gubitkom postojeće priobalne vegetacije. Međutim, ti će utjecaji biti ograničeni na koridor potreban za radove na regulaciji rijeke. Postoji potencijalni rizik od unošenja i širenja autohtonih invazivnih biljnih vrsta zbog poremećaja tla i promijenjene vegetacijske strukture, iako se taj rizik smatra manjim s obzirom na ograničeni prostorni opseg zahvata.

Faunističko uznemiravanje dogodit će se privremenim izmjenama staništa, uključujući povećanu zamućenost vode iz suspendiranih sedimenata, buku, vibracije i emisije ispušnih plinova iz građevinskih strojeva i vozila. Očekuje se i da će radovi uzrokovati lokaliziranu smrtnost faune niske pokretljivosti i uništavanje ili uznemiravanje gnijezda, jazbina i skloništa unutar građevinskog otiska i duž privremenih pristupnih putova. Ti će utjecaji prvenstveno utjecati na sjedilačke beskralješnjake i male kralježnjake koji nastanjuju riječne obale i supstrat riječnog korita.

Općenito, s obzirom na ograničeni prostorni opseg radova, ograničenu prirodu zone intervencije i kratko razdoblje izgradnje, očekuje se da će učinci na floru i faunu biti manji, reverzibilni i upravljivi primjenom standardnih mjera ublažavanja utjecaja na okoliš.

6.5 Okolišna razmatranja operativne faze

6.5.1 Kvaliteta vode

Očekuje se da će korištenje novoizgrađenih objekata za zaštitu od poplava zaustaviti tekuće procese erozije i spriječiti daljnju destabilizaciju obala vodotoka, čime će se poboljšati sigurnost obalnog pojasa. Ne očekuju se značajni utjecaji na hidrološke parametre vodotoka Blizna, kao što su količina ili dinamika protoka, s obzirom na ograničenu duljinu reguliranog dijela u odnosu na cjelokupno vodno tijelo. Ne očekuju se promjene u kvaliteti vode u normalnim radnim uvjetima.

6.5.2 Stabilnost tla

Iz perspektive obrane od poplava, intervencijom će se spriječiti daljnja erozija i značajno poboljšati stabilnost obala vodotoka i zaštitnih nasipa. Stoga se dugoročni utjecaj na tlo ocjenjuje pozitivnim.

6.5.3 Flora i fauna

Tijekom operativne faze ne očekuju se negativni učinci na vrste ili staništa. S vremenom se očekuje da će prirodni procesi sukcesije obnoviti vegetaciju duž reguliranog koridora, dodatno integrirajući intervenciju u okolni krajolik.

7 Socijalna pitanja

Brčko distrikt ima 83.516 stanovnika, uključujući 41.250 muškaraca i 42.266 žena. U urbanim područjima živi 45.516 stanovnika (54.50%), dok 38.000 stanovnika (45.50%) živi u poluurbanim i ruralnim područjima.

Kao što je opisano u prethodnim odjeljcima, potprojektno područje i njegovu okolicu karakteriziraju stambeni, točnije Brezik, Europski univerzitet u Brčkom, dva industrijska objekta, autoprskalica MaxAuto Profi i proizvodnja/trgovina građevinskog materijala MDM Stankom, benzinska postaja i susjedni motel iz MB Radića, kao i trgovačko mjesto Gafros.

U izravno pogođenoj MZ Brezik živi oko 601 osoba¹¹, a žene čine 53% stanovništva. Dok se ukupni očekivani korisnici potprojekta procjenjuju na 911, od čega su 54% žene.

Kad je riječ o socijalnim aspektima, ne očekuju se značajni učinci jer se ne očekuje da će potprojekt uključivati trajno ili privremeno stjecanje zemljišta ili utjecati na sredstva za život.

Bez obzira na aspekte stjecanja zemljišta, očekuje se da će se većina socijalnih učinaka dogoditi tijekom faze izgradnje. Očekuje se da će ti učinci biti privremeni i prostorno ograničeni, uključujući emisije prašine, ispušnih plinova i čestica iz građevinskih strojeva, buku koju stvaraju teška oprema i prijevozna vozila, mogućnost nepravilnog odlaganja građevinskog otpada i poremećaje u prometu zbog povećanog kretanja građevinskih vozila. Povišene razine buke, osobito tijekom noćnih aktivnosti, povremeno mogu premašiti dopušteni prag od 60 dBA. Očekuje se i privremeno pogoršanje kvalitete zraka te povećani rizik od prometnih nesreća i zagušenja duž lokalnih cesta. Međutim, očekuje se da će ti utjecaji biti kratkoročni, lokalizirani i upravljivi kroz provedbu dobre prakse gradnje i upravljanja okolišem.

Tijekom preliminarnog probira nisu identificirani klasteri ranjivih skupina ili pojedinaca unutar okolnih stambenih područja. Međutim, prisutnost ranjivih pojedinaca ili malih skupina i dalje je moguća.

Ne očekuju se značajni problemi u vezi s radnim uvjetima za ovaj potprojekt. Ne očekuje se značajan priljev vanjske radne snage ili uspostava privremenog smještaja za radnike. Očekuje se da će radna snaga biti pretežno lokalna. Stoga u ovoj fazi nisu utvrđeni povećani rizici povezani s radom. S obzirom na ograničen očekivani priljev nelokalnih radnika i prirodu građevinskih aktivnosti, ne očekuju se značajni učinci na obrasce migracije stanovništva. Zajedno s relativno kratkoročnom i neintenzivnom prirodom učinaka, očekuje se da će ukupni utjecaj na zdravlje i sigurnost zajednice biti minimalan.

¹¹ Prema podacima Središnjeg izbornog povjerenstva

8 Prihvatljivost potprojekata – popis isključenja projekata/aktivnosti

Naziv potprojekta	Regulacija dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu
Lokacija potprojekta	Brčko distrikt
Predlagatelj potprojekta	Vlada Brčko distrikta, kroz Razvojno – garantni fond Brčko distrikta, Jedinica za provedbu projekata

Djelatnosti koje su navedene na IFC listi isključenja Grupe Svjetske banke¹² ne ispunjavaju uvjete za potporu u okviru projekta. Potprojekt je prihvatljiv u skladu s rezultatima, kako je prikazano u Tabela 3.

Tabela 3 Rezultati provjere IFC liste isključenja Grupe Svjetske banke za regulaciju dijela vodotoka "Blizna" u Brčko distriktu (dio I i dio II)

Aktivnost	Odgovor	
	Da	Ne
Proizvodnja ili trgovina bilo kojim proizvodom ili aktivnošću koja se smatra nezakonitom prema zakonima ili propisima zemlje domaćina (BiH) ili međunarodnim konvencijama i sporazumima, ili podliježe međunarodnim zabranama, kao što su farmaceutski proizvodi, pesticidi/herbicidi, tvari koje oštećuju ozonski omotač, PCB-ovi, divlje životinje ili proizvodi regulirani CITES-om.		✓
Proizvodnja ili trgovina oružjem i streljivom.*		✓
Proizvodnja ili trgovina alkoholnim pićima (osim piva i vina).*		✓
Proizvodnja ili trgovina duhanom.*		✓
Kockanje, kockarnice i ekvivalentna poduzeća.*		✓
Proizvodnja ili trgovina radioaktivnim materijalima. To se ne odnosi na kupnju medicinske opreme, opreme za kontrolu kvalitete (mjerenje) i bilo koje opreme za koju IFC smatra da je radioaktivni izvor trivijalan i/ili adekvatno zaštićen.		✓
Proizvodnja ili trgovina neograničenim azbestnim vlaknima. To se ne odnosi na kupnju i uporabu vezanih azbestno-cementnih ploča gdje je sadržaj azbesta manji od 20%.		✓
Ribolov lebdećim mrežama u morskom okolišu mrežama duljine veće od 2,5 km.		✓
Proizvodnja ili aktivnosti koje uključuju štetne ili izrabljivačke oblike prisilnog rada**/štetnog dječjeg rada.***		✓
Komercijalne operacije sječe za upotrebu u primarnim tropskim vlažnim šumama.		✓
Proizvodnja ili trgovina drvom ili drugim šumarskim proizvodima koji nisu iz šuma kojima se gospodari na održiv način		✓
Proizvodnja, trgovina, skladištenje ili prijevoz značajnih količina opasnih kemikalija ili komercijalna upotreba opasnih kemikalija. Opasne kemikalije uključuju benzin, kerozin i druge naftne derivate.		✓
Proizvodnja ili aktivnosti koje zadiru u zemljište u vlasništvu ili na koje polažu pravo autohtoni narodi, bez potpunog dokumentiranog pristanka takvih naroda.		✓
Utjecaj na zemlju ili prava manjina		✓
Znatni negativni društveni učinci i mogu dovesti do znatnih društvenih sukoba		✓

*To se ne odnosi na sponzore projekta koji nisu bitno uključeni u te aktivnosti. "Nije bitno uključen" znači da je predmetna aktivnost pomoćna u odnosu na primarne operacije naručitelja projekta.

**Prisilni rad znači sav rad ili usluga, koja nije dobrovoljno obavljena, a koja se izvlači od pojedinca pod prijetnjom sile ili kazne.

Štetan dječji rad znači zapošljavanje djece koje je ekonomski iskorištavajuće ili bi moglo biti opasno za djetetovo obrazovanje ili ometati djetetovo obrazovanje ili štetno za djetetovo zdravlje ili fizički, mentalni, duhovni, moralni ili društveni razvoj.

¹² <https://www.ifc.org/en/what-we-do/sector-expertise/sustainability/ifc-exclusion-list-2007>

9 Provjera okolišnih i socijalnih rizika i učinaka potprojekta

Rezultati probira prikazani su u sljedećoj tablici:

Predložena aktivnost		Odgovor	
Ne.	KRITERIJA	Da	Ne
1	Hoće li djelatnost stvarati otpadne vode (otpadne vode) koje mogu zahtijevati posebnu obradu, kontrolu ili dozvolu za upravljanje vodama?		✓
2	Hoće li aktivnost emisija u zrak koja bi zahtijevala posebne kontrole kako bi se osigurala usklađenost sa standardima BD BiH?		✓
3	Da li će aktivnost generirati nivoe buke koji bi zahtijevali mjere kontrole kako bi se osigurala usklađenost sa standardima BD BiH?		✓a
4	Hoće li razine buke utjecati na posebno osjetljive receptore (prirodna staništa, bolnice, škole, lokalna naselja)?		✓
5	Hoće li se u okviru aktivnosti konzumirati, upotrebljavati ili skladištiti, proizvoditi opasni materijali koji: • zahtijevaju posebne dozvole ili dozvole • zahtijevati licencirano ili obučeno osoblje • zabranjeni su ili zabranjeni u EU ili zapadnim zemljama • teške, skupe ili ih je teško upravljati • nisu u skladu s preporukama PPAH-a • može uzrokovati onečišćenje tla i vode ili opasnosti po zdravlje ako nisu uspostavljene odgovarajuće mjere kontrole		✓b
6	Hoće li aktivnost stvarati kruti otpad koji se može smatrati opasnim, teškim za upravljanje ili koji može biti izvan opsega uobičajenog kućnog otpada? (To može uključivati, ali ne ograničavajući se i na životinjske leševe, otrovne materijale, pesticide, medicinski otpad, materijale za čišćenje, zapaljive tvari itd.)		✓
7	Hoće li se aktivnost nalaziti unutar ili blizu službeno zaštićenih područja ili područja koja Vlada razmatra za status službene zaštite? Hoće li aktivnost potencijalno utjecati na područja poznatog značaja za lokalnu, regionalnu ili nacionalnu kulturnu baštinu?		✓
8	Hoće li aktivnost uključivati uvoz živih organizama, npr. mladica, insekata, životinja itd., ili djela koja mogu utjecati na osjetljive receptore iz okoliša?		✓
9	Je li lokalno stanovništvo ili bilo koja nevladina organizacija izrazila zabrinutost zbog ekoloških aspekata predložene aktivnosti ili izrazila protivljenje?		✓
10	Postoji li neki drugi aspekt djelatnosti koji bi – uobičajenim radom ili u posebnim uvjetima – prouzročio rizik ili utjecao na okoliš, stanovništvo ili bi se mogao smatrati smetnjom?		✓
11	Hoće li potprojekt pokrenuti OP 7.50		✓

a) Mogući utjecaji u fazi izgradnje, bez utjecaja u operativnoj fazi.

b) Moguće u fazi izgradnje, bez skladištenja u operativnoj fazi.

9.1 Obrazac za okolišnu provjeru i pokretači za potprojeke

Predložena aktivnost		Odgovor	
Ne.	KRITERIJA	Da	Ne
1	Da li predložena aktivnost zahtijeva POTPUNU procjenu utjecaja na okoliš prema zakonskom okviru BD BiH o procjeni utjecaja na okoliš (popis projekata za koje je potpuna procjena utjecaja na okoliš obavezna/odlučena)?		✓ *
2	Da li Vlada Brčko Distrikta ima važeću uporabnu dozvolu, dozvole, odobrenja i sl.? <i>Ako ne, objasnite. Dozvole za provjeru uključuju: građevinsku dozvolu, uporabnu dozvolu, urbanističku dozvolu, dozvolu za upravljanje vodama itd.</i> <i>Ako ne, hoće li se prihodi od zajma koristiti za ispravljanje ovog stanja?</i>	✓ (Molimo pogledajte Tablica 1)	
3	Ima li postojeće poduzeće valjanu okolišnu dozvolu (ili je u postupku ishođenja okolišne dozvole prema Postupku procjene utjecaja na okoliš u BD) i spada li predložena djelatnost u one za koje je ta dozvola izdana?		✓ * (Molimo pogledajte Tablica 1)
4	Da li Vlada Brčko distrikta posjeduje važeću dozvolu za upravljanje vodama koja zahtijeva posebna ulaganja ili mjere za ispuštanje otpadnih voda poduzeća (ili je u postupku ishođenja ove dozvole prema Propisima o upravljanju vodama u BD)?	✓ (Molimo pogledajte Tablica 1)	
6	Da li Vlada Brčko Distrikta treba slijediti specifične propise Brčko distrikta o zaštiti okoliša koji se odnose na emisije u zrak, korištenje vode ili ispuštanje otpadnih voda i upravljanje čvrstim otpadom?		✓
7	Postoje li značajne nepodmirene naknade, novčane kazne ili kazne za zaštitu okoliša ili bilo koje druge obveze za zaštitu okoliša (npr. sudski postupci koji su u tijeku u vezi s pitanjima zaštite okoliša itd.) <i>Ako da, hoće li se financiranje bespovratnim sredstvima upotrijebiti za ispravljanje tog uvjeta i objasnite?</i>		✓
8	Je li bilo pritužbi lokalnih pogođenih ljudi ili skupina ili nevladinih organizacija u vezi s uvjetima u ustanovi? <i>Ako je tako, hoće li se prihodi od zajma koristiti za ispravljanje ovih pritužbi?</i>		✓
9	Da li Vlada Brčko Distrikta vodi računa o ekološkim i društvenim performansama primarnih dobavljača ili prakticira društveno odgovornu javnu nabavku? <i>Ako je moguće, objasnite odgovor</i>		✓ **
10	Da li Vlada Brčko Distrikta vodi računa o pripadajućim objektima (ako je primjenjivo) relevantnim ekološkim i društvenim performansama? <i>Ako je moguće, objasnite odgovor</i>		✓ ***

* Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša ("O.G. BD BiH" BR. 24/04, 01/05, 19/07, 09/09) i Pravilniku o postrojenjima i objektima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i objektima koji se mogu graditi i puštati u pogon samo uz okolišnu dozvolu ("O.G. BD BiH" br. 30/06), nije potrebna mjesna procjena utjecaja na okoliš ili okolišna dozvola

**Postupci upravljanja radom usvojeni za Projekt pokrivaju upravljanje primarnim dobavljačima. Ti će se zahtjevi prenijeti kao prošireni zahtjevi za društvenu uspješnost u standardnoj natječajnoj dokumentaciji

Ne očekuju se aktivnosti koje se kvalificiraju kao pridruženi objekti kako je definirano u odjeljku 10. ESS¹³

¹³ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/142691530216729197/ESF-Guidance-Note-1-Assessment-and-Management-of-Environmental-and-Social-Risks-and-Impacts-English.pdf> (posljednji pristup 27.01.2025.)

9.2 Obrazac za provjeru na društvenim mrežama i okidači za podprojekte

Tablica 4 Pokazatelji provjere povezani sa stjecanjem zemljišta, imovinom i pristupom resursima

Ne.	Vrsta aktivnosti – Hoće li potprojekt:	Da	Ne
1a	Zahtijevati da zemljište (privatno) bude nedobrovoljno stečeno (privremeno ili trajno) za svoj razvoj za aktivnosti od a) do d)		✓
1.b	Zahtijevati da dobrovoljna prava služnosti budu dobrovoljno osigurana za privatno zemljište) za njegov razvoj za aktivnosti iz sastavnice d)		✓
2	Korištenje zemljišta koje se trenutačno zauzima ili redovito upotrebljava u proizvodne svrhe (npr. vrtlarstvo, poljoprivreda, pašnjaci, ribolovna mjesta, šume)		✓
3	Fizički raseljavanje pojedinaca, obitelji ili poduzeća		✓
4	Dovesti do privremenog ili trajnog gubitka usjeva, voćaka ili infrastrukture kućanstva		✓
5	Rezultirati nedobrovoljnim ograničavanjem pristupa ljudi zakonski određenim parkovima i zaštićenim područjima		✓
6	Rezultira gubitkom sredstava za život		✓
7	Imati negativan utjecaj na ranjive pojedince ili skupine		✓
8	Imati negativan utjecaj na neformalne trgovine uz ceste, trgovce ili bilo koju nomadsku vrstu komercijalne aktivnosti		✓
9	Uzrokovati smanjenje ili redundancije u odgovarajućem PWMC-u		✓

10 Klasifikacija rizika

10.1 Predložena ocjena okolišnog i socijalnog rizika i obrazloženje

Skriningom su na integriran način uzeti u obzir svi relevantni direktni, indirektni i kumulativni okolišni i društveni rizici i utjecaji tijekom cijelog životnog ciklusa projekta Regulacija dijela potprojekta vodotok "Blizna" u Brčko distriktu. U tom je trenutku u procjeni zaključeno da će potencijalni štetni rizici i utjecaji na ljudsku populaciju i okoliš vjerojatno biti umjereni. Stoga je utvrđeno da je tim pregledom:

Potprojekt je klasificiran kao UMJERENI RIZIK za okolišne i UMJERENE RIZIKE Društveni utjecaji, prema klasifikaciji rizika WB ESF-a.

Opravdanje:

- Potprojekt nema zahtjeva u vezi s trajnim i privremenim stjecanjem zemljišta, fizičkim raseljavanjem i privremenim utjecajima na egzistenciju.
- Za potprojekt nije potrebna procjena utjecaja na okoliš ili okolišna dozvola prema Zakonu o zaštiti okoliša¹⁴ i Pravilniku o postrojenjima i objektima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš te objektima koji se mogu graditi i puštati u pogon samo uz okolišnu dozvolu¹⁵
- Priljev radne snage se ne očekuje. Radna snaga bit će pretežno lokalna, s niskim povezanim rizicima.
- Rizici rada i sigurnosti i zdravlja na radu niski su i njima se može upravljati kroz posebne odredbe u Planu upravljanja okolišem i društvom (nadalje;ESMP).
- Mehanizam za pritužbe na razini projekta trebao bi uspostaviti i upravljati PIU, dok će izvođač morati uspostaviti lokalne pultove za primanje pritužbi i osoblje
- Rizik od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (nadalje;SEA) i seksualnog uznemiravanja smatra se zanemarivim s obzirom na kontekst zemlje i postojeće norme. Međutim, Mehanizam za pritužbe opremljen je za korištenje državnih normi i osiguravanje prihvatanja ili delegiranja takvih pritužbi.
- Razina projekta Potrebno je pripremiti plan uključivanja dionika na razini projekta.
- Očekuju se privremeni učinci na okoliš u fazi izgradnje (buka, prašina, rizici od površinskih voda), ali se njima može upravljati u okviru Plana upravljanja okolišem i socijalnim područjima (ESMP).
- Podprojekt ne utječe na zaštićena prirodna područja ili lokalitete kulturne baštine.
- Dokumentacija za potprojekt u skladu s razvijenim lokalnim zakonodavstvom, pogledajte Tablica 1
- OP 7.50 (Projekti na međunarodnim plovnim putovima) nije pokrenut; relevantne informacije objavljene su dionicima, uključujući PIU Savske komisije.

10.1.1 Predloženi planovi/instrumenti upravljanja ES

Aktivnosti potprojekata provjeravaju se kao **aspekti umjerenog okolišnog i umjerenog društvenog rizika i utjecaja**. Razmjerno veličini i opsegu rizika i učinaka za okolišne rizike, u analizi se zaključuje da **će se izraditi plan upravljanja okolišem i socijalnim područjem za potprojekt (nadalje;ESMP) i plan uključivanja dionika** za pojedine potprojekte te da se smatra primjerenim za upravljanje utvrđenim

14 ("O.G. BD BiH" br. 24/04, 01/05, 19/07, 09/09)

15 ("O.G. BD BiH" broj 30/06)

okolišnim i socijalnim rizicima i učincima. ES-instrumenti moraju biti u skladu s odredbama utvrđenima u **ESS1, ESS2, ESS3, ESS4** i ESS10 Svjetske **banke** .